

**Sparekassen Djursland
Risikorapport 2015**

I CRR Forordningens artikel 435 til 455 er der defineret en række oplysninger, som pengeinstitutter skal offentliggøre. Af denne rapport fremgår de krævede oplysninger.

Indhold	
Risikostyringsmålsætninger og –politik (artikel 435)	2
Politik for risikotagning og –styring (artikel 435, litra a – d)	2
Ledelseserklæringer (artikel 435, litra e og f)	2
Oplysninger vedrørende ledelsessystemer (artikel 435, stk. 2)	3
Anvendelsesområde (artikel 436)	4
Kapitalgrundlag (artikel 437)	4
Kapitalkrav (artikel 438)	5
Metode til opgørelse af tilstrækkelig kapitalgrundlag (artikel 438, litra a)	5
Individuelt solvensbehov og opfyldelse heraf (artikel 438, litra b)	7
Risikovægtede poster pr. eksponeringsklasse (artikel 438, litra c)	8
Eksponering mod modpartsrisiko (artikel 439)	9
Metode (artikel 439, litra a)	9
Kapitalbuffer (artikel 440)	9
Indikatorer for systemisk betydning (artikel 441)	9
Kreditrisikojusteringer (artikel 442)	9
Oplysninger vedrørende Sparekassens eksponeringer mod kreditrisiko og udvandringsrisiko, samt anvendt regnskabspraksis (artikel 442, litra a og b)	9
Geografisk placering af eksponeringer (artikel 442, litra d)	11
Fordeling af alle eksponeringer i henhold til restløbetid (artikel 442, litra f)	11
Misligholdte og værdiforringede fordringer, samt udgiftsførte beløb fordelt på brancher (artikel 442, litra g)	11
Geografisk fordeling af misligholdte og værdiforringede fordringer (artikel 442, litra h)	12
Ændringer i justeringer af specifik og generel kreditrisiko vedrørende værdiforringede fordringer (artikel 442, litra i)	12
Ubehæftede aktiver (artikel 443)	13
Anvendelse af ECAI'er (artikel 444)	13
Markedsrisiko (artikel 445)	14
Operationel risiko (artikel 446)	14
Eksponeringer i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen (artikel 447)	15
Eksponeringer mod renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen (artikel 448)	15
Eksponering mod securitiseringspositioner (artikel 449)	15
Aflønningspolitik (artikel 450)	16
Gearing (artikel 451)	16
Anvendelse af IRB-metoden i forbindelse med kreditrisiko (artikel 452)	17
Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker (artikel 453)	17
Netting (artikel 453, litra a)	17
Politikker og procedurer for sikkerhedsstillelse (artikel 453, litra b)	17
Hovedkategorier af sikkerheder (artikel 453, litra c)	17
Garantistillere og kreditderivatmodparter (artikel 453, litra d)	18
Markedskoncentrationer inden for sikkerhedsstillelser (artikel 453, litra e)	18
Sikkerhedsstillelse (artikel 453, litra f og g)	18
Anvendelse af den avancerede målemetode i forbindelse med operationel risiko (artikel 454)	19
Anvendelse af interne modeller for markedsrisiko (artikel 455)	19

Risikostyringsmålsætninger og –politik (artikel 435)

Politik for risikotagning og –styring (artikel 435, litra a – d)

Sparekassen Djursland er eksponeret mod forskellige risici, og anvender risikostyring som en del af de strategiske beslutninger og den daglige drift. Bestyrelsen fastlægger og reviderer løbende politikker, rammer og principper for risikostyringen, og den modtager løbende rapportering på udviklingen i risici og udnyttelsen af tildelte risikorammer.

De væsentligste risici for Sparekassen Djursland er:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operationel risiko

Sparekassens bestyrelse fastlægger i forretningsmodellen med tilhørende politikker og instrukser de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring. De fastlagte rammer for risici er rummelige for udøvelse af en forsvarlig daglig drift af Sparekassen, samtidig med at rammerne er på et niveau, der værner om Sparekassens soliditet.

Sparekassen påtager sig kun risici, som er inden for rammerne af den af bestyrelsen godkendte forretningsmodel med tilhørende politikker og instrukser.

Den overordnede politik for styring og overvågning af de forskellige risici er, at der både sker en central styring og overvågning samt vidererapportering heraf til Sparekassens direktion og bestyrelse.

Styringsfunktioner og kontrol- og rapporteringsfunktioner er organiseret ud fra et princip om funktionsadskillelse, og udføres i forskellige af Sparekassens stabsfunktioner.

Sparekassens målsætninger og risikopolitikker er nærmere beskrevet i Årsrapporten 2015 i "Ledelsesberetning – risikostyring" fra side 18 til side 22.

Ledelseserklæringer (artikel 435, litra e og f)

Sparekassens bestyrelse har den 16. juni 2016 godkendt Risikorapporten for 2015.

Det er bestyrelsens vurdering, at Sparekassens risikostyring er tilstrækkelig og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til Sparekassens forretningsmodel og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af Sparekassens overordnede risikoprofil i tilknytning til Sparekassens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal, giver et fuldstændigt, relevant og dækkende billede af Sparekassens risikoforvaltning, herunder af, hvordan risikoprofil og de risikogrænser, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel/strategi, materiale og rapporteringer forelagt for bestyrelsen af Sparekassens direktion, Sparekassens risikoansvarlige og complianceansvarlige, samt på grundlag af eventuelle af bestyrelsen indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser:

- at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser,
- at en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser,
- at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og
- at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Sparekassens forretningsstrategi er baseret på vision og værdigrundlag om inden for sit markedsområde, at være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private og erhvervsvirksomheder. Sparekassen ønsker en lønsom indtjening baseret på en prissætning af produkter, som afspejler den risiko og kapitalbinding, som Sparekassen påtager sig sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. Sparekassen ønsker et passende kapitalgrundlag, som understøtter forretningsmodellen.

Bestyrelsen har vedtaget et mål for en solvensoverdækning på mindst 3 %-point, hvilket er styrende for, hvornår der skal ske indgreb for at værne om Sparekassens solvensprocent.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i Tilsynsdiamanten, jf. nedenstående tabel, der dels viser Tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier, samt Sparekassens aktuelle tal for diverse grænseværdier.

	Grænseværdier Finanstilsynet	Sparekassen Djursland pr. 31.12.2015
Store eksponeringer	< 125 %	51,2 %
Udlånsvækst år - år	< 20 %	2,6 %
Ejendomseksponering	< 25 %	6,02 %
Stabil funding	< 1,0	0,53
Likviditetsoverdækning	> 50 %	312,9 %

Tabel 1: Tilsynsdiamanten

Oplysninger vedrørende ledelsessystemer (artikel 435, stk. 2)

Sparekassens bestyrelsesmedlemmer besidder, ud over ledelsesposter i Sparekassen, et antal øvrige bestyrelsesposter. Disse fremgår af Årsrapport 2015 side 17.

Sparekassen følger de kompetencekrav til bestyrelsen, som følger af den finansielle lovgivning.

I overensstemmelse hermed vurderer bestyrelsen løbende, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om Sparekassens risici til at sikre en forsvarlig drift af Sparekassen. Bestyrelsen gennemfører årligt en systematisk evaluering af bestyrelsens kompetencer.

Sparekassens bestyrelse har i medfør af FIL § 70 stk. 1, nr. 4 vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at Sparekassen ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde – særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskellighed i faglighed, erhvervserfaring, køn og alder.

Sparekassen har ikke et selvstændigt risikoudvalg.

Anvendelsesområde (artikel 436)

Oplysningsforpligtelsen gælder for:
Sparekassen Djursland
Langgade 42, Vivild
8961 Allingårbro
CVR.: 70558114 tlf: 8648 6022

Alle opgørelser i denne rapport er pr. 31.12.2015.

Kapitalgrundlag (artikel 437)

kr. 1.000	
Egenkapital	155.058
Opskrivningshenlæggelser	610
Egentlig kernekapital før fradrag	155.668
Foreslået udbytte	-1.695
Immaterielle aktiver	-21.718
Udskudt aktiveret skatteaktiv	-1.848
Øvrige fradrag	-6.743
Egentlig kernekapital efter fradrag	123.664
Hybrid kernekapital	15.000
Kernekapital før fradrag	138.664
Øvrige fradrag	-4.246
Kernekapital efter fradrag	134.418
Supplerende kapital	36.000
Kapitalgrundlag før fradrag	170.418
Øvrige fradrag	-4.246
Kapitalgrundlag efter fradrag	166.172

Tabel 2: Kapitalgrundlag

Sparekassen har med Nykredit som arrangør i november 2015 udstedt obligationer for 15 mio. kr. Kapitalen medregnes i Sparekassens kapitalgrundlag som hybrid kapital. Karakteristika m.m. omtales i Årsrapporten 2015 side 27.

Kapitalkrav (artikel 438)

Metode til opgørelse af tilstrækkelig kapitalgrundlag (artikel 438, litra a)

Sparekassens metode til vurdering af, hvorvidt solvensbehovet er tilstrækkeligt til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter følger Sparekassens ICCAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

I ICAAP'en identificeres de risici, som Sparekassen er eksponeret overfor med henblik på at vurdere risikoprofilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse evt. kan reduceres, f.eks. ved forretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endelig vurderes det, hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Solvensbehovet er Sparekassens egen vurdering af kapitalbehovet, som følge af de risici, som Sparekassen påtager sig. Sparekassens bestyrelse har kvartalsvise drøftelser omkring fastsættelsen af solvensbehovet. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra Sparekassens direktion.

Indstillingen indeholder forslag til størrelsen af solvensbehovet – herunder stressniveauer samt vækstforventninger. Dette gælder også selv om Finanstilsynets benchmarks anvendes. På baggrund af drøftelsen træffer bestyrelsen en afgørelse om opgørelsen af Sparekassens solvensbehov, som skal være tilstrækkeligt til at dække Sparekassens risici og understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Herudover drøfter bestyrelsen en gang om året opgørelsesmetoden for Sparekassens solvensbehov – herunder hvilke risikoområder og benchmarks der bør tages i betragtning ved beregning af solvensbehovet.

Solvensbehovet opgøres ved en 8+ metode, der omfatter de risikotyper, som det vurderes, at der skal afdækkes med kapital:

- kreditrisici
- markedsrisici
- operationelle risici
- øvrige risici
- tillæg som følge af lovbestemte krav.

Vurderingen tager udgangspunkt i Sparekassens risikoprofil, kapitalforhold samt fremadrettede betragtninger, der kan have betydning herfor – herunder budgettet.

Finanstilsynet har udsendt "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter". Desuden har brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter (LOPI) udsendt en solvensbehovsmodel. Både Finanstilsynets vejledning og LOPI's solvensbehovsmodel, som Sparekassen anvender, bygger på 8+ metoden, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 % af den samlede risikoeksponering (søjle I kravet) med tillæg for risici og forhold, som ikke dækkes i opgørelsen af den samlede risikoeksponering.

Derudover opstilles der i Finanstilsynets vejledning benchmarks for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I kravet ikke er tilstrækkeligt inden for de enkelte risikoområder,

hvorfor der skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Endvidere er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Selv om Finanstilsynet opstiller benchmarks på de fleste områder, vurderer Sparekassen alle områder, om de angivne benchmarks i tilstrækkelig grad tager hensyn til Sparekassens risici, og har i nødvendigt omfang foretaget individuelle tilpasninger. Til dette formål anvendes Sparekassens egen historik.

Sparekassen følger nedenstående skabelon til opgørelse af solvensbehovet:

	1.000 kr.	%
1) Søjle I-kravet (8 pct. af den samlede risikoeksponering)		8
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)		
+ 3) Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)		
+ 4) Kreditrisici, heraf 4a) Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer 4b) Øvrig kreditrisici 4c) Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer 4d) Koncentrationsrisiko på brancher		
+ 5) Markedsrisici, heraf 5a) Renterisici 5b) Aktierisici 5c) Valutarisici		
+ + 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)		
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)		
+ 8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)		
+ 9) Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter		
+ 10) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav		
Total = kapitalbehov/solvensbehov - Heraf til kreditrisici (4) - Heraf til markedsrisici (5) - Heraf til operationelle risici (7) - Heraf til øvrige risici (2+3+6+8+9) - Heraf tillæg som følge af lovbestemte krav (1+10)		
Den samlede risikoeksponering		-

Tabel 3: Model for opgørelse af individuelt solvensbehov

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Sparekassens opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at Sparekassens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet, samt de risici som ledelsen finder, at banken har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Sparekassen en del af den generelle fastlæggelse af solvensbehovet.

Individuelt solvensbehov og opfyldelse heraf (artikel 438, litra b)

Sparekassen skal som minimum overholde alle gældende regler og tilsynskrav. Sparekassens eget beregnede solvensbehov er ultimo året opgjort til 10,9 % jf. nedenfor. Sparekassen anvender standardmetoden til opgørelse af kreditrisiko.

Sparekassen opgjorte solvensbehov og solvensoverdækning fremgår af nedenstående skemaer. Det første skema indeholder endvidere fordelingen af solvensbehovet fordelt på risikoområder.

Risikoområde	Tilstrækkelig basiskapital i mio. kr.	Solvensbehov i %
Søjle I kravet	76,2	8,0
Tillæg:		
Kreditrisici	25,2	2,7
Markedsrisici	1,6	0,2
Operationelle risici	0,0	0,0
Øvrige forhold	0,0	0,0
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	103,0	10,9

Tabel 4: Individuelt solvensbehov fordelt på risikoområder

Kapitalgrundlag mio. kr.	166,2
Krav til kapitalgrundlag mio. kr.	103,0
Overdækning mio. kr.	63,1
Faktisk solvens i %	17,4
Solvensbehov i %	10,9
Solvensoverdækning i %-point	6,5

Tabel 5: Kapitalforhold og overdækning

Solvensbehov og solvensoverdækning

Sparekassens bestyrelse har fastsat en kapitalmålsætning om, at den faktiske solvens som minimum skal ligge 3 %-point over det individuelle solvensbehov.

Sparekassen har opgjort solvensoverdækningen til 6,5 %-point ud fra et solvensbehov på 10,9 % og en faktisk solvens på 17,4 %. Solvensoverdækningen anses for at være tilfredsstillende set i lyset af to sammenlægninger, en fusion og køb af kunder i perioden 2010 – 2015. Solvensoverdækningen vil kunne sikre Sparekassens fortsatte drift og medvirke til Sparekassens fortsatte udvikling.

Elementer i Sparekassens individuelt opgjorte solvensbehov:

Søjle I kravet: solvensbehovsmodellen er baseret på 8+ modellen, hvilket betyder at der lovbestemt afsættes 8 % af den samlede risikoeksponering inden der afsættes kapital til andre risici.

Kreditrisici: kreditrisikoen er Sparekassens største risikoområde. Den største del af tillægget til det lovbestemte 8 %-krav kan derfor henføres hertil. Sparekassen har derfor også stor fokus på netop dette risikoområde. Den væsentligste del af den afsatte kapital inden for kreditrisikoområdet kan henføres til kunder med finansielle problemer. Størrelsen af sidstnævnte er afhængig af konjunktursituationen.

Markedsrisici: den afsatte kapital til markedsrisiko kan primært henføres til renterisikoen på Sparekassens beholdning af fastforrentede kapitalbeviser, samt Sparekassens fastforrentede ud- og indlån. Sparekassens risiko på aktier og valuta vurderes at være tilstrækkeligt dækket af den kapital der er afsat i søjle I kravet.

Operationelle risici: under denne kategori afsættes kapital til dækning af risiko for tab grundet uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder – inklusive retslige risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end den anvendte basisindikatormetode, vil der blive taget højde herfor under Sparekassens opgørelse af solvensbehovet. Sparekassen har ikke vurderet, at der findes forhold, som ikke er dækket af basisindikatormodellen.

Øvrige forhold: øvrige forhold dækker stresstest af indtjening fra forretningsdrift, udlånsvækst og likviditetsrisici. Det findes ikke nødvendigt, at afsætte kapital hertil.

Risikovægtede poster pr. eksponeringsklasse (artikel 438, litra c)

Bestemmelsen gælder for pengeinstitutter, der beregner risikovægtede eksponeringer i henhold til standardmetoden.

Minimumskapitalkrav på 8 % for hver eksponeringsklasse.

1.000 kr.	Risikovægtet eksponering	Minimumskapitalkravet på 8 %
Eksporeringer mod institutter	4.452	356
Eksporeringer mod selskaber	92.057	7.365
Detaileksponeringer	402.252	32.180
Eksporeringer sikret ved pant i fast ejendom	67.004	5.360
Eksporeringer med misligholdelse	91.574	7.326
Aktieeksponeringer	19.982	1.599
Andre poster	38.241	3.059
Eksporeringer i alt	715.561	57.245

Tabel 6: Opgørelse af risikovægtede eksponeringer

Eksponering mod modpartsrisiko (artikel 439)

Metode (artikel 439, litra a)

Modpartsrisiko er risiko for tab som følge af, at en modpart misligholder sine forpligtelser, i henhold til en indgået finansiel kontrakt, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklet.

Sparekassens markedsrisiko er relateret obligationsbeholdningen, der anvendes til placering af likviditet, og primært obligationer udstedt af danske realkreditforeninger. Sparekassen indgår ikke andre finansielle kontrakter, hvor modpartsrisikoen afdækkes.

Kapitalbuffer (artikel 440)

Sparekassen har alene krediteksponeringer i Danmark. Den gældende danske kontracykliske buffersats andrager 0 pct., hvorfor Sparekassen ikke har afsat kapital til den kontracykliske buffer.

Indikatorer for systemisk betydning (artikel 441)

Sparekassen er ikke systemisk vigtig og artiklen er derfor ikke relevant.

Kreditrisikojusteringer (artikel 442)

Oplysninger vedrørende Sparekassens eksponeringer mod kreditrisiko og udvandringsrisiko, samt anvendt regnskabspraksis (artikel 442, litra a og b)

Sparekassen foretager nedskrivning på udlån efter reglerne i regnskabsbekendtgørelsen, når der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, som har en virkning for de forventede fremtidige betalinger. Nedskrivningen udgør forskellen mellem bogført værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger.

Sparekassen foretager en individuel vurdering af alle signifikante og bonitetsmarkerede udlån. Objektiv indikation for værdiforringelse anses for at være indtrådt, hvis et eller flere af følgende kriterier er opfyldt:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder,
- låntager overholder ikke indgåede betalingsforpligtelser,
- pengeinstituttet yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Sparekassen foretager en gruppevis vurdering af alle udlån, der ikke nedskrives individuelt. Den gruppevis vurdering foretages på baggrund af en makroøkonomisk segmenteringsmodel, hvor inddelingen i homogene grupper efter kreditrisiko er baseret på udlån fordelt på sektorer og brancher. For hver gruppe er der fastlagt en statistisk sammenhæng mellem et antal forklarende makroøkonomiske variable (arbejdsløshed, boligpriser, antal konkurser, rente m.v.) og konstaterede tab. Det er således ændringer i de forklarende makroøkonomiske variable, som udtrykker, at der er indtruffet en objektiv indikation for værdiforringelse, som har en indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme.

Nedenfor fremgår den samlede eksponering efter værdijustering og nedskrivninger og før hensynstagen til virkningerne af kreditrisikoreduktion, samt branchefordeling.

Den samlede værdi af Sparekassens eksponeringer efter nedskrivninger og før hensynstagen til kreditrisikoreduktioner udgør 1.643 mio. kr. Oversigten kan ikke udarbejdes grundet mangler i rapport, som skal danne baggrund for oversigten.

Geografisk placering af eksponeringer (artikel 442, litra d)

Da Sparekassen næsten udelukkende har eksponeringer i Danmark er en nærmere specifikation udeladt.

Fordeling af alle eksponeringer i henhold til restløbetid (artikel 442, litra f)

I 1.000 kr.	Anfordring	0-3 mdr.	3 mdr. - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år	Total
Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker		115.422				115.422
Eksponeringer mod institutter		128.803			41.122	169.925
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder	1.790	29.326	64.403	5.700	39.838	141.056
Eksponeringer mod detailkunder	25.934	93.405	139.917	250.190	310.716	820.162
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	2.523	7.668	29.229	32.926	96.880	169.225
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	1.528	13.981	12.436	8.295	49.322	85.562
Aktieeksponeringer					34.136	34.136
Eksponeringer i andre poster - herunder aktiver uden modpost	95.229	11.952				107.181
I alt	127.004	400.558	245.984	297.110	572.014	1.642.670

Tabel 8: Fordeling af eksponeringernes restløbetid fordelt på de enkelte eksponeringskategorier (uvægtet)

Misligholdte og værdiforringede fordringer, samt udgiftsførte beløb fordelt på brancher (artikel 442, litra g)

I 1.000 kr.	Misligholdte fordringer - ikke brancheopdelt	Misligholdte og værdiforringede fordringer	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdiregulering og nedskrivninger i løbet af året
1. Offentlige myndigheder	21.549	0	0	0
2. Erhverv, herunder:				
a) Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri		29.423	6.742	3.321
b) Industri og råstofudvinding mv.		4.732	1.156	1.094
c) Energiforsyning		0	0	0
d) Bygge- og anlægsvirksomhed		327	54	54
e) Handel		8.485	3.725	2.046
f) Transport, restauranter, og hoteller		1.659	668	668
g) Information og kommunikation		312	142	35
h) Finansiering		0	0	0
i) Fast ejendom		959	248	-15
j) Øvrige erhverv		5.453	2.407	1.052
Erhverv i alt		51.351	15.142	8.255
Private		35.998	14.766	3.797
I alt	21.549	87.349	29.908	12.052

Tabel 9: Værdiforringede fordringer, nedskrivninger og hensættelser fordelt på brancher

Geografisk fordeling af misligholdte og værdiforringede fordringer (artikel 442, litra h)

Da Sparekassen næsten udelukkende har eksponeringer i Danmark er en nærmere specifikation udeladt.

Ændringer i justeringer af specifik og generel kreditrisiko vedrørende værdiforringede fordringer (artikel 442, litra i)

Nedenstående tabel viser bevægelserne på de værdiforringede fordringer som følge af værdiforringelser og nedskrivninger.

1.000 kr.	Individuelle nedskrivninger/hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/hensættelser
	Udlån	Garantier	Udlån
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	22.695	0	3.190
Bevægelser i året			
Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	14.426	0	1.005
Tilbageførsel af nedskrivninger /hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er OIV på værdiforringelse, eller værdiforringelsen er reduceret	-4.486	0	-231
Andre bevægelser	952	0	231
Værdiregulering af overtagne aktiver	678	0	0
Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	-4.357	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	29.908	0	4.195
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	87.349	0	671.847

Tabel 10: Bevægelserne på de værdiforringede fordringer som følge af værdireguleringer og nedskrivninger

Ubehæftede aktiver(artikel 443)

Sparekassen offentliggør oplysninger om aktivbehæftelse på baggrund af data pr. 31.12.2015 i stedet for at offentliggøre medianværdier for 2015, efter tilladelse fra Finanstilsynet.

1.000 kr.	Regnskabsmæssig værdi af behæftede aktiver	Dagsværdi af behæftede aktiver	Regnskabsmæssig værdi af ubehæftede aktiver	Dagsværdi af ubehæftede aktiver
Aktiver	0	0	1.552.538	0
Aktieinstrumenter	0	0	38.361	38.361
Gældsinstrumenter	0	0	404.237	404.237
Andre aktiver	0	0	194.590	0

Tabel 11: Sparekassens behæftede og ubehæftede aktiver

Sparekassen opgør ikke modtaget sikkerhedsstillelse til dagsværdi.

Anvendelse af ECAI'er (artikel 444)

Sparekassen har udpeget Standard & Poor's Ratings Services som kreditvurderingsbureau (ECAI). Sparekassen anvender Skandinavisk Data Center A/S (SDC), som modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services via SIX Financial. Der foretages en løbende IT-opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Ratings Services.

SDC har konverteret Standard & Poor's Ratings Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin via Finanstilsynets konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af de risiko-vægtede eksponeringer under standardmetoden for kreditrisiko i henhold til CRR artikel 111-134.

Tabellen nedenfor viser Finanstilsynets konvertering af Standard & Poor's Ratings Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin for eksponeringer mod erhvervsvirksomheder, institutter, centralregeringer og centralbanker.

Kreditkvalitetstrin	Standard & Poor's kreditvurderingsklasser	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber)	Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20 %	0 %
2	A+ til A-	50 %	20 %
3	BBB+ til BBB-	100 %	50 %
4	BB+ til BB-	100 %	100 %
5	B+ til B-	150 %	100 %
6	CCC+ og under	150 %	150 %

Tabel 12: Kreditkvalitetstrin

I Sparekassen anvendes der kun kreditvurderinger fra Stanard & Poor's Ratings Services for institutter. Eksponeringerne fremgår nedenfor.

1.000 kr.	Eksponeringsværdi inden risikovægtning	Eksponeringsværdi efter vægtning med kreditkvalitetstrin
Eksponeringer mod institutter	21.035	4.452

Tabel 13: Eksponeringer mod institutter

I Sparekassens kapitalgrundlag er der fratrasket eksponeringer mod institutter på 14,2 mio. kr.

Markedsrisiko (artikel 445)

Solvenskravene for de forskellige risici under markedsrisiko ses af nedenstående tabel.

1.000	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8 % af eksponeringen)
Poster med positionsrisiko:		
Gældsinstrumenter	93.385	7.471
Aktier m.m. (incl. kollektive investeringsordninger)	8.316	665
Poster med valutarisiko	1.245	100
I alt	102.946	8.236

Tabel 14: Solvenskrav for risici under markedsrisiko

Operationel risiko (artikel 446)

Sparekassen er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici som er: "Risiko for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedure, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

For at reducere risikoen for at der sker operationelle hændelser med væsentlige tab til følge, overvåger og styrer Sparekassen de operationelle risici. Der er primært fokus på de største risici med store potentielle tab.

Sparekassen anvender basisindikatormetoden til opgørelsen af kapitalgrundlagskravet til de operationelle risici. I 2015 udgør den operationelle risiko 14,1 % af den samlede risikoeksponering og udgør ultimo 2015 134,2 mio. kr., hvilket giver et kapitalgrundlagskrav på 10,7 mio. kr.

Sparekassen gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor vil der blive taget højde herfor under Sparekassens opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag/solvensbehovet.

Eksponeringer i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen (artikel 447)

Sparekassen har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende uden for handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. De løbende omfordelinger udgør i helt overvejende grad de handler, der gennemføres med selskabernes aktier. Dermed betragtes omfordelingerne som det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes derfor som omfordelingskursen (typisk indre værdi), og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser). Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt - afhængigt af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Nedenstående tabel viser Sparekassens eksponering i aktier, der ikke indgår i handelsbeholdningen.

1.000 kr.	Kursværdi pr. 31.12.2015	Kursregulering over resultatopgørelsen i 2015
Samlede position af aktier i sektorselskaber	38.361	3.774
I alt	38.361	3.774

Tabel 15: Sektoraktier

Eksponeringer mod renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen (artikel 448)

Sparekassens renterisiko uden for handelsbeholdningen består primært af renterisiko på fastforrentede ud- og indlån, udstedt fastforrentet supplerende kapital samt fra pantebreve.

Renterisikoen beregnes på baggrund af varighedsmål, defineret som en generel ændring i renten på 1 %-point (standard rentechok). Renterisikoen opgøres løbende via Sparekassens risikostyringssystemer. Pr. 31. december 2015 er den samlede renterisiko uden for handelsbeholdningen opgjort til tkr.-1.731.

I Sparekassens solvensbehovsproces vurderes, om den samlede renterisiko medfører, at der skal afsættes yderligere kapital.

Eksponering mod securitiseringspositioner (artikel 449)

Sparekassen anvender ikke securitisering, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant for Sparekassen.

Aflønningspolitik (artikel 450)

Sparekassens bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for Sparekassen, som er godkendt af repræsentantskabet.

Henset til, at Sparekassen ikke er et børsnoteret pengeinstitut, og har under 1.000 medarbejdere, er der ikke nedsat et aflønningsudvalg.

Sparekassen har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med Sparekassen forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål - herunder en holdbar forretningsmodel.

Sparekassen udbetaler ikke variable løndelev til bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere.

Ingen personer i pengeinstituttet har en løn på over 1 mio. EUR i regnskabsåret.

Der henvises til Årsrapporten 2015, note 9 side 43 vedrørende oplysninger om aflønning i Sparekassen.

Gearing (artikel 451)

Gearingsgraden beregnes som kernekapitalen i forhold til Sparekassens uvægtede eksponeringer.

På nuværende tidspunkt er der ikke fastsat et lovkrav om en maksimal gearingsgrad, men beslutningen om en sådan skal tages i EU-regi senest i 2016.

Foreløbigt er der udmeldt et indikativt gearingskrav på 3 %, svarende til en maksimal gearing på 33 gange kernekapitalen.

Overvågningen af gearingsgraden indgår i Sparekassens løbende risikoovervågning og rapporteres løbende til bestyrelsen.

i 1.000 kr.	2015
Samlede eksponeringer til gearingsgradens beregning	2.004.945
Kernekapital med overgangsordning	134.418
Kernekapital med fuld indfasning af CRR-regler	134.418
Gearingsgrad med overgangsordning	6,70 %
Gearingsgrad med fuld indfasning af CRR-regler	6,70 %

Tabel 16: Gearingsgrad

Anvendelse af IRB-metoden i forbindelse med kreditrisiko (artikel 452)

Sparekassen anvender standardmetoden for opgørelse af kreditrisici, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant for Sparekassen.

Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker (artikel 453)

Netting (artikel 453, litra a)

Sparekassen anvender hverken balanceført netting eller netting under strengen.

Politikker og procedurer for sikkerhedsstillelse (artikel 453, litra b)

Et væsentligt element i styringen af Sparekassens kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte engagementer ved at tage pant i sikkerheder.

Sparekassens forretningsgang for værdiansættelse af sikkerhedsstillelse medfører, at den stillede sikkerheds værdiansættelse sker til en konservativ opgjort værdi. Omsættelighed/likviditeten af de pantsatte effekter indgår således som et væsentligt element i vurderingen.

Sparekassens kreditpolitik og forretningsgange sikrer en løbende overvågning af sikkerhedernes værdier, og at værdiansættelsen af sikkerhederne foretages under hensyntagen til sikkerhedernes realisationsværdier.

Sparekassens aftaler med kunderne om sikkerhedsstillelse sikrer, at Sparekassen har adgang til at realisere ejendomme og værdipapirer, såfremt kunderne ikke opfylder deres betalingsforpligtelser over for Sparekassen.

Sparekassen har således faste procedurer for forvaltning og værdiansættelse af de finansielle sikkerheder, der medfører, at Sparekassen har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån og kreditter. Procedurene er en integreret del af den almindelige risikoovervågning, der foretages i Sparekassens kreditafdeling.

Hovedkategorier af sikkerheder (artikel 453, litra c)

Sparekassen anvender den udbyggede metode som kreditrisikoreducerende teknik ved opgørelsen af kapitalprocenten. Dette medfører, at Sparekassen kan reducere kapitalbelastningen af et engagement, når der tages pant i visse finansielle sikkerheder.

I CRR er det anført, hvilke finansielle sikkerheder pengeinstitutter kan anvende under den udbyggede kreditrisikoreducerende metode. I den forbindelse skal det bemærkes, at der kun kan anvendes finansielle sikkerheder, som er udstedt af en virksomhed eller et land med en særlig god rating.

Under hensyn til CRR afgrænsninger kan den finansielle sikkerhedsstillelse, som Sparekassen normalt modtager, opdeles i følgende hovedkategorier:

- indlånsmidler
- obligationer/gældsinstrumenter udstedt af stater samt af ratede og ikke-ratede kreditinstitutter m.fl.
- aktier inden for og uden for hovedindeks
- investeringsforeningsbeviser.

Inden for fast ejendom tages der hovedsagelig pant i:

- privatkunders helårsbolig og fritidsbolig beliggende i Danmark
- ejendomme til brug for virksomhedens drift
- ejendomme, der udlejes af låntager som led i erhvervmæssig aktivitet (Udlejningsejendomme).

Garantistillere og kreditderivatmodparter (artikel 453, litra d)

Sparekassen anvender garantier, som kreditrisikoreducerende middel ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer, udstedt af følgende typer modparter:

- centralregeringer
- regionale og lokale myndigheder
- finansielle virksomheder.

Markedskoncentrationer inden for sikkerhedsstillelser (artikel 453, litra e)

Sparekassen bevilger ikke investeringskreditter, og anvender i beskedent omfang finansielle sikkerheder, hvorfor markedskoncentrationer ikke betragtes som en væsentlig risiko.

Sikkerhedsstillelse (artikel 453, litra f og g)

Sparekassen anvender i overensstemmelse med reglerne i CRR finansielle sikkerheder og garantier til afdækning af kreditrisikoen. Skemaet nedenfor viser for hver enkel eksponeringsklasse sikkerhedernes dækning, dvs. den fuldt justerede størrelse af sikkerhederne og garantierne inden for hver enkel eksponeringsklasse.

1.000 kr.	Sikkerhedens værdi	Garantier	Risikovægtet eksponering
Eksporeringer mod institutter	0	0	4.452
Eksporeringer mod selskaber	0	0	92.057
Detaleksporeringer	3.107	34	402.252
Eksporeringer sikret ved pant i fast ejendom	0	0	67.004
Eksporeringer med misligholdelse	0	0	91.574
Aktieeksporeringer	0	0	19.982
Andre poster	0	0	38.241
Eksporeringer i alt	3.107	34	715.561

Tabel 17: Sikkerheder til afdækning af kreditrisiko fordelt på eksponeringskategorier

Anvendelse af den avancerede målemetode i forbindelse med operationel risiko (artikel 454)

Sparekassen anvender basisindikatormetoden til opgørelse af operationel risiko, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant.

Anvendelse af interne modeller for markedsrisiko (artikel 455)

Sparekassen anvender ikke interne modeller til opgørelse af markedsrisiko, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant.

Således godkendt på bestyrelsesmødet den 16. juni 2016

Chr. St. Nielsen
formand

Pernille Amstrup-Bønløkke
Næstformand

Paul Busk Jensen

Christian Greve

Leif Rygaard Jensen

Palle Knudsen

Lene Brejnegaard

Jan Ellegaard
(medarbejdervalgt)

Karen Fog Lisvad
(medarbejdervalgt)